

UZDRAVENÍ SETNÍKOVA OTROKA

Kázání ze soboty 14.12.2019 – br. Jiří Beneš

Účelem bohoslužby je nechat se konfrontovat s Hospodinovým výrokem a reagovat na něj. Dnes to bude Hospodinův výrok v Iz 40 a my budeme přemýšlet nad tím, jak se může protnout s naším životem.

Hospodinův výrok, jež jsme vyslechli, se v křesťanských komunitách připomíná v období adventu, tj. v období zvláštního soustředění se na událost související s narozením Ježíše Krista, Božího Syna. Jím do našeho světa vstoupil Bůh v podobě člověka, takže advent slouží jako příležitost pro uvědomování si významu tohoto setkání se s Bohem. V naší církvi se příprava na setkání s Bohem nezdůrazňuje jen v jednom období církevního roku, neboť je vlastně přirozenou součástí spirituality věřícího člověka.

Doba, v které se nad Izajášovým textem zastavujeme, je ubohou karikaturou jak události spojených s narozením Ježíše Krista, tak s očekáváním, o němž mluví Bůh skrze Izajáše. Hospodinův výrok se týká přípravy na Hospodinův příchod, tj. přípravy na nástup nového věku, potažmo na zánik věku starého. Evangelista Marek cituje tento Hospodinův výrok na počátku svého evangelia, kde mluví o Janu Křtiteli. On byl podle Marka „*hlasem volajícího na poušti*“. Přicházejícím Pánem je podle Marka Ježíš, ovšem nikoli jako právě narozené miminko, nýbrž jako zralý muž, který začíná veřejně působit. Citováním Izajášova textu Marek vyjadřuje, že Ježíšem nastává nový věk. On „*přichází s mocí, jeho paže se ujme vlády ... jako pastýř pase své stádo, beránky pod svou paží shromažďuje, v náruči je nosí, březí ovečky šetrně vede*“ (Iz 40,10-11). Jan Křtitel na to upozorňuje. Řečeno slovy Izajáše: připravuje mu cestu. Připravoval ji způsobem svého života (M 1,6), svou řečí – tj. nárokem „*čiňte pokání a dejte se pokřtít*“ (M 1,4), ukazováním, upozorňováním a ohlašováním Ježíše Krista jako Pána (M 1,7-8) a pokřtěním Ježíše (M 1,9).

Jan Křtitel tedy Hospodinova slova vzal vážně. Reagoval na ně, podlehl jim, realizoval je. Potěšoval Hospodinův lid, mluvil „*k srdci Jeruzaléma a provolával k němu*“ (Iz 40,1-2). Byl však sám, kdežto Hospodin svou výzvu formuluje v množném čísle, tj. oslovuje společenství. Jan tedy může sloužit jako příklad a naléhavost této výzvy tím pak není nijak vyčerpána. Hospodin zde oslovuje svůj lid, vyzývá jej k určité aktivitě a očekává, že jeho lid bude podle Hospodinových instrukcí jednat. Samozřejmě je mnohem pohodlnější číst Izajášův text jako sdělení, které již Jan Křtitel realizoval a my si jej můžeme v teple a pohodlných kostelních lavicích jen číst, rozjímat o něm, představovat si jej. Samozřejmě je mnohem pohodlnější zasadit tento text do minulosti, jen mu nezúčastněně naslouchat, jen zpovzdálí pozorovat a připomínat si, jak se oni tenkrát, v době Izajášově a v době Jana Křtitele těšili, že už to konečně vezme do rukou ten, komu to do rukou patří. Samozřejmě je mnohem pohodlnější si říkat, že s tím nemáme nic společného, když je přeci osloven „*Sijón a Jeruzalém*“ a když jeho sdělení je určeno „*judským městům*“ (Iz 40,9).

Ale účinek Hospodinovy řeči přece není omezen na minulost. Ostatně proto si ji i dnes čteme v Bibli. A Boží lid nejsou jen „*judská města*“, jen „*Sijón a Jeruzalém*“. Vždyť již v Izajášově době to byly metafory označující ctitele Hospodinovy. A tento lid má určité poslání, určitou roli. Nejprve má něco slyšet a pak má být i sám slyšen. Nejprve je třeba něco říci Božímu lidu a pak má mluvit i Boží lid. Boží lid je třeba potěšovat, mluvit k „*srdci Jeruzaléma*“. Jak a čím však potěšit „*srdce Jeruzaléma*“? Překvapivě zprávou: už je konec. Už vám to tady skončí: „*čas jeho služby se naplnil, odepkal si své provinění ... Panovník už přichází,*

jeho paže se ujme vlády ... svou paží shromáždí ovečky“ (Iz 40,2.10-11).

Co pak Bůh od svého lidu, jehož „*srdce*“ je takto potěšené, očekává? Dává jim tři úkoly. Nejprve přípravu „*cesty Hospodinu*“, přípravu „*silnice pro našeho Boha*“ (Iz 40,3). Tedy, že se bude angažovat v tom, aby Bůh mohl přijít, aby se mohla „*zjevit Hospodinova sláva a aby všechno tvorstvo mohlo spatřit, že promluvila Hospodinova ústa*“ (Iz 40,5). Všimli jste si toho zdánlivého protimluvu? Přesné a logické by bylo říci: „*aby všechno tvorstvo mohlo slyšet, že promluvila Hospodinova ústa*“. Ale „*všechno tvorstvo*“ má Hospodinovo promluvení spatřit: nejen lidé, ale celé stvoření má vidět mluvícího Hospodina, či přesněji vidět jeho slova. Jak mohou být Hospodinova slova vidět? Jak to máme udělat?

To byl první úkol Božího lidu. Další úkol je slyšet ze slov Iz 40,6-8. Bůh zde dává svému lidu pokyny jak mluvit, resp. co říkat o sobě a co říkat o Bohu. Co vyzdvihovat a co naopak umenšovat. Bůh očekává, že o sobě budeme mluvit určitým způsobem: všichni jsme jen tráva, naše spolehlivost (v hebr. dosl. „*milosrdství*“) nestojí za řeč, uschneme a zvadneme. Je z nás toto slyšet? Nebo naopak sebedůvědomě upozorňujeme na to, jak je naše církev a věrouka důležitá, jak jako jediní máme pravdu a neseme spolehlivé svědectví, protože jsme přece sami spolehliví? Kdo v tom našem sebedůvědomém chvástání se může zaslechnout to, co jediné stojí za řeč, co jediné má být slyšet, a sice: „*Hospodinovo slovo povstává navěky*“ (Iz 40,8)? Zde je třeba jen připomenout, že se nemluví o Bibli.

Třetí úkol se také týká mluvení. Ale tato řeč, kterou má Boží lid pronášet, má být zcela jiná, protože Boží lid má nyní zakázáno se bát (Iz 40,9) a protože tato řeč je určena dovnitř, do Božího lidu („*řekni judským městům*“ Iz 40,9). To třetí, co nyní Bůh diktuje, má být z Božího lidu slyšet nevýrazněji: Iz 40,9-11. Dvakrát Bůh nařídí, aby se Boží lid snažil. Dvakrát požaduje, aby to, co má být sděleno, bylo vůbec nejhlasitější. Nejsilnější a nejzřetelnější má zaznít výpověď o samotném Bohu: kdo to je, co dělá, v jakém vztahu je ke svému lidu. Radostnou zvěstí, kterou má Boží lid rozhlašovat, je: přichází samotný Bůh. Je to Bůh, který vládne a pečuje. A my jsme ti, jež shromažďuje a o něž šetrně pečuje. Jeho „*slovo je stálé navěky*“ (Iz 40,8).

Cítíme-li se tedy tímto Hospodinovým výrokem osloveni, pak je třeba, aby v Božím lidu znělo: Bůh přichází. Konečně to dá do pořádku a ujme se nás, vezme si nás k sobě. Ví totiž, že už jsme se tady natrpěli dost (Iz 40,2). Konečně přijde úleva. Proto je třeba, abychom se i my dnes k tomuto Bohem nařízenému volání (Iz 40,6) připojili a zesílili (Iz 40,9) zvuk, který má být slyšet z Božího lidu: Iz 40,6b-7.9c-11.

Amen